

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra psychologie a patopsychologie

Bakalářská práce

Vendula Jakoubková

PARTNERSTVÍ V OBDOBÍ ADOLESCENCE A MLADÉ DOSPĚLOSTI

Olomouc 2014

vedoucí práce: Mgr. Michaela Pugnerová, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených zdrojů a literatury.

V Olomouci dne 16. 4. 2014

.....

Vendula Jakoubková

Poděkování

Děkuji Mgr. Michaele Pugnerové, Ph.D. za odborné vedení práce a poskytování rad. Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům za vyplnění dotazníku a rodině, přátelům, známým za podporu.

OBSAH

ÚVOD	5
I. TEORETICKÁ ČÁST	6
1 PARTNERSTVÍ.....	6
1.1 Výběr partnera.....	6
1.2 Partnerský vztah	7
1.3 Partnerský svět.....	8
1.4 Nezávazné vztahy.....	9
2 ADOLESCENCE	10
2.1 Raná adolescence	10
2.2 Pozdní adolescence.....	12
3 MLADÁ DOSPĚLOST.....	14
4 SEXUALITA	16
4.1 Svádění.....	16
4.2 Sexuální reakce.....	17
4.3 Sexualita	18
4.4 Příležitostný pohlavní styk.....	21
5 LÁSKA.....	22
5.1 Zamilovanost.....	23
5.2 Etapy lásky.....	24
5.3 Hormony lásky.....	24
II. PRAKTICKÁ ČÁST	26
ÚVOD	26
1 CÍLE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	26
2 VÝZKUMNÉ PŘEDPOKLADY	26
3 POPIS POUŽITÉ METODY	27
4 POSTUP PŘI SBĚRU DAT	27
5 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU	27
6 VYHODNOCENÍ SBĚRU DAT	29
6.1 Výsledky výzkumných předpokladů.....	29
6.2 Vyhodnocení ostatních otázek v dotazníku.....	33
7 DISKUSE.....	37
7.1 Vyjádření k výzkumným předpokladům.....	37
ZÁVĚR	41
POUŽITÁ LITERATURA.....	42
PŘÍLOHY	44

ÚVOD

Název mé bakalářské práce je *Partnerství v období adolescence a mladé dospělosti*. Protože se nacházím v etapě mladé dospělosti a o partnerství se velmi zajímám, zvolila jsem toto téma.

Podle mého názoru tvoří partnerství jednu z nejdůležitějších složek našeho života. Výrazně působí na naši budoucnost i spokojenost. Šťastní partneři tvoří dobrý základ pro manželství a rodinu.

Dalším důvodem, proč jsem si vybrala toto téma, je, že se v mém okolí začalo hodně vyskytovat tzv. „přátelství s výhodami“. Jedná se o to, že se dva kamarádi domluví na pravidelném pohlavním styku, aniž by spolu chodili nebo měli trvalý partnerský vztah. Ze začátku jsem si myslela, že je to něco neobvyklého a méně častého, ale postupně jsem zjistila, že je to velmi běžné. Jelikož se tímto námětem mnoho lidí nezabývá, chtěla jsem toto téma více rozpracovat.

Svoji bakalářskou práci jsem rozdělila na teoretickou a praktickou část. Cílem teoretické části bylo zjistit, jaký význam má láska při pohlavním styku. První kapitolu jsem věnovala partnerství, která charakterizuje partnerský vztah, svět a nezávazné vztahy. Druhá kapitola vystihuje partnerské experimentování v období adolescence. Následující kapitola popisuje, co je typické v partnerství u mladých dospělých. Čtvrtá kapitola charakterizuje sexuální život a příležitostný pohlavní styk. Poslední kapitola teoretické části je zaměřena na téma lásky.

Praktická část je soustředěna na dotazníkové šetření, které se týká sexuálního kamarádství. Mým cílem bylo zjistit, kolik lidí mělo pohlavní styk s kamarádem, jaký to mělo dopad na jejich kamarádský vztah a jakou váhu přikládají intimnímu styku s láskou, nebo bez lásky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Partnerství

1.1 Výběr partnera

Při výběru partnera nás ovlivňují první zkušenosti s milostným zklamáním a úspěchy, ale i zkušenosti s chováním jiných vrstevníků nebo generační normy. Dále má velký význam individuální preference, sociokulturní normy, připravenost na vztah, sebepojetí a sociální zkušenosti.

Často nastává konflikt mezi atraktivitou, která je důležitá pro prvotní okouzlení a vlastnostmi, které jsou potřebné pro trvalý vztah, ale nejsou tolik přitažlivé. Po prvním kontaktu si většina lidí vybírá partnera na základě emocí, zalíbení a fyzické atraktivity. Ostatní vlastnosti se těžko při první schůzce poznávají (Vágnerová, 2007). Avšak pro dlouhodobý vztah jsou podstatné jiné vlastnosti, jako je upřímnost, důvěryhodnost, kvalitní osobnost, citová vřelost, zdraví, tolerance, smysl pro humor a inteligence (Matlin, Vymětalová, 2000, in Vágnerová, 2007). V dnešní době je významná spolehlivost, zodpovědnost, schopnost domluvy a ústupku.

Partner se vybírá na základě vzájemné podobnosti. Pro trvalý vztah je dobré, když se partner s partnerkou částečně shodují úrovní inteligence, dosaženým vzděláním, hodnotami, příslušností k sociální vrstvě a věkem. Některé osobnostní vlastnosti se dobře doplňují, což vede k lepší spolupráci např. převaha a podřízení se (Vágnerová, 2007).

Muži a ženy mají rozdílné představy o budoucím partnerovi. Pro muže je spíše důležitá fyzická atraktivita: pěkný vzhled a reprezentativní vystupování. V partnerství jsou muži dominantní, iniciují seznámení a určují jeho průběh. Neumí u partnerky dobře odhadnout vlastnosti pro trvalý vztah a nechápou její neverbální komunikaci. Muži si tolik nezabírají partnerské problémy a nepředpokládají, že by se vztah mohl rozpadnout. Nemluví o svých citech jako ženy a když si neví rady, tak mlčí. Muži často chápou partnerství jako potvrzení výkonu, kterého dosáhli tím, že získali kvalitní partnerku nebo prolomili její nezájem. Pro ženy je důležité, jak je jejich partner vnímavý a citlivý k jejich potřebám. Je pro ně důležité, aby jim muž vyjadřoval city a lásku. Dále je pro ně významná otevřenost a dávají přednost romantické lásce. Ženy jsou rády, když se mužům líbí. U svých partnerů hodnotí materiální zajištění a společenskou pozici. Ženy vše

ve vztahu více prožívají, zejména partnerské neshody a napětí. Partnerky se více přizpůsobují a snaží se udržet vztah. Rozpad vztahu ženy více prožívají a hůře snášejí. Vztah je pro ni důležitý, protože jí naplňuje citové potřeby (Vágnerová, 2007).

1.2 Partnerský vztah

Partnerský vztah je založený na prohlubující se intimitě a oboustranném připoutání. Partneři už nejsou sebou tolik okouzleni, jak tomu bylo na začátku vztahu a to může vést ke zklamání nebo přesycení. Milenci pak mají pocit, že to co se jim na partnerovi původně líbilo, se jim později protiví. Nastává období nezávislosti, kdy partner protějšek více toleruje, respektuje a nechává mu dílčí osobní svobodu a výsadní teritorium. V nezávislém období máme větší osobní práva, zodpovědnost a přijímáme oboustranné povinnosti. Teprve v této fázi je možné tvořit skutečný vztah, který je založený na společném sdílení hodnot, vymezení společných cílů a otevřené komunikaci. Partnera i sebe posuzujeme a hodnotíme více racionálně. Partneři nejsou na sobě už tolik závislí. Jestliže se vztah dostane na tuto úroveň, tak je vytvořený základ pro manželství. Takový vztah už nevzniká spontánně, ale je nutné na něj vynaložit velké síly, aby vydržel. Důležitou stránku trvalého vztahu tvoří vzájemná citová vazba a identifikace s partnerstvím (Willi, 2006, in Vágnerová, 2007).

Podle Vágnerové (2007) uspokojuje partnerský vztah psychické potřeby:

- Orientace a učení
- Citové jistoty
- Seberealizace
- Autonomie
- Otevřené budoucnosti

1.3 Partnerský svět

Láska se nejprve rozvíjí jako soukromá záležitost dvou zamilovaných lidí. Později začne zamilovaný pár přemýšlet o budoucnosti svého vztahu a jeho zveřejnění. Vytváří se tak vnitřní a vnější svět milostného vztahu (Willi, 1991, in Willi, 2006).

„Ve fázi zamilovanosti splývají osobní konstruktové systémy a zároveň se mění subjektivní konstrukce skutečnosti. Dosavadní osobní názory, přesvědčení a hodnotové postoje se v konfrontaci s partnerem modifikují a nově formulují jako dyadický konstruktový systém“ (Willi, 2006, s. 124). Dyadická konstrukce postihuje všechny oblasti života. Osobní konstruktové systémy zůstávají zachovány u obou partnerů. Mezi dyadickým konstruktovým systémem a osobním konstruktovým systémem často panuje napětí. Dyadický systém by měl obsahovat společné hodnoty, přesvědčení a praktická pravidla pro společný život. Není nutné, aby se osobní konstruktové systémy úplně shodovaly s dyadickými konstruktovými systémy, ale neměla by být mezi nimi velká odlišnost.

Ve společném milostném světě máme potřebu sdělovat naše prožitky partnerovi, od kterého očekáváme, že nás vyslechne a řekne nám svůj názor. Takovým způsobem se vytváří společné vzpomínky. S rostoucí délkou vztahu má větší význam dyadická paměť - jednu událost si partneři pamatují rozdílně, což vede k tomu, že vzpomínka dostává větší hloubku. Partneři se při vzpomínání vzájemně doplňují a vybavují si události, na které už dávno zapomněli (Willi, 2006).

Dále si partneři vytvářejí vnější společný svět, jenž můžeme označovat jako dyadickou niku (Willi, 1996, Willi, 2006). Jedná se o živé a neživé předměty, které obklopují partnerskou dvojici. Každý z nás má svou osobní niku, kterou tvoří přátelé, známí a s příchodem partnera si začínáme vytvářet niku dyadickou. S některými známými a přáteli si přestáváme postupně rozumět a nahrazujeme je novými kamarády. Obvykle vyhledáváme kontakt s páry, které jsou na stejné vývojové úrovni vztahu jako my. Dyadická nika je prostor k bydlení, který si zařizujeme společně s partnerem podle vlastních představ. Zařizováním bytu nebo stavěním domu se vztah materializuje (Willi, 2006).

V dnešní době lidé choulostivě reagují na ztrátu svobody a bojí se závazných vztahů. Naštěstí si mohou zvolit různou formu společného života, protože to dnešní společnost uznává (Willi, 2006).

Formy společného života a bydlení (Willi, 2006):

- Přestěhovat se k partnerovi a nechat si vlastní byt.
- Přestěhovat se k partnerovi a prodat vlastní byt.
- Koupit společný byt a společně ho vybavit.
- Sňatek

Je důležité se rozhodnout pro jednoho člověka, abychom mohli začít budovat společný svět (Willi, 2006).

1.4 Nezávazné vztahy

Někteří lidé dávají přednost nezávaznému sexuálnímu styku před trvalým vztahem. V náhodných vztazích bývá partner až na druhém místě, protože na prvním místě je práce, nebo něco jiného. Pro někoho jsou například důležitější sexuální zkušenosti s novými partnery než partnerství samotné. Nezávazné vztahy jsou spíše pro silné osobnosti. Může se stát, že se někdo cítí osaměle, a proto raději přijímá tento druh vztahu. Nezávazné vztahy většinou vydrží krátkou dobu oproti trvalým vztahům. Avšak nic není neměnné, těm co vyhovoval trvalý vztah, může najednou vyhovovat náhodný vztah a naopak.

V dnešní době je běžné, že lidé mají hodně práce a tak jim na vztahy zbývá málo času. Na lásku se pak soustředí pouze o víkendu nebo dávají přednost příležitostnému sexu na diskotéce. Kvůli nedostatku času se musí vztahy vyvíjet rychleji. Někdo to může vnímat jako něco nového, ale někomu to může způsobovat velké trápení, protože bude s milovanou osobou trávit velmi málo času.

Někdy mohou vést k nezávaznému pohlavnímu styku hormony a alkohol, který snižuje zábrany. Dále pak mají velký vliv krizové situace, které navozují atmosféru k sexu. Některé společné zkušenosti a zážitky nás natolik ovlivňují, což může vést k tomu, že se dva neznámí lidé do sebe zamilují nebo se spolu pomilují (Hooperová, 2006).

2 Adolescence

Období dospívání dělí Vágnerová (2005) do dvou fází:

- Raná adolescence (11. – 15. rok) toto období se nazývá pubescence.
- Pozdní adolescence (15. – 20. rok)

V adolescenci je podstatné, aby si dospívající vytvořili vztah k vrstevníkům obojího pohlaví. Rodinné vztahy nahrazují vztahy s vrstevníky (Farková, 2009).

Langmeier a Krejčířová (2006, s. 154) uvádí pět fází navazování vztahů k vrstevníkům:

1. *Skupinová izosexuální fáze*
2. *Individuální izosexuální fáze*
3. *Přechodná etapa*
4. *Heterosexuální fáze polygamní*
5. *Etapa zamilovanosti*

2.1 Raná adolescence

V rané adolescenci dospívající začínají experimentovat s partnerskými vztahy. (Vágnerová, 2005). Teenageři si uvědomují vlastní sexualitu, která je podstatná pro milostný vztah. Chlapci se snaží uspokojit svůj sexuální pud, avšak u dívek se tato potřeba tolik neprojevuje (Řičan, 1989; Seifert, Hoffnung, 1991; Weiss, Zvěřina, 2001; in Macek, 2003). S tělesným dospíváním se objevují erotické pocity. Nejdříve jde pouze o zvědavost, autoerotiku a fantazijní prožitky. Pubescentům se začíná líbit opačné pohlaví.

Nejprve dle Vágnerové (2005) přichází virtuální párování, kdy si skupina spojuje dva lidi dohromady, což se projevuje například nápisy na zdi (Mirka + Honza). K první lásce či vztahu často dochází na základě různých podnětů. Přitažlivost je vázána na atraktivitu chování nebo vzhledu a podporuje snahu navázat bližší kontakt. Adolescenti vnímají pozvání na schůzku jako začátek vztahu. Avšak ještě se nejedná o hluboký vztah, ale spíše o potvrzení účinnosti zvolených strategií a vlastní hodnoty.

První láska je většinou náhlá a adolescenti se do sebe zamilují na první pohled (Říčan, 2004). Zamilovanost v rané adolescenci charakterizují emoční výkyvy, zdrženlivost, neustálá potřeba kontaktu s milovanou osobou, střídání pocitů povýšenosti a trapnosti (Vágnerová, 2005). Romantické vztahy v období dospívání jsou charakteristické svou rozmanitostí. U dospívajících se liší doba, kdy začnou s někým chodit. Někdo začne velmi brzy a jiný zase čeká až do pozdní adolescence nebo mladé dospělosti. Dále je rozdílené vnímání vztahu. Někteří adolescenti touží po partnerském vztahu, který prožívají velmi intenzivně a zodpovědně. Občas nastane situace, kdy dají přednost zájmům (škole) před partnerstvím. Další odlišnost je v hodnocení partnerského vztahu. Adolescenti vnímají vztah jako zdroj opory nebo jako původ problémů a konfliktů (Lacinová & Michalčíková, 2006).

V pubescenci dochází k prvnímu líbání a dotekům, jedná se o tzv. platonickou erotickou aktivitu. Ve většině případů jde o *necking* to je mazlení od pasu nahoru (Hartl & Hartlová, 2000; Vágnerová, 2005). Někteří pubescenti zkusí *petting*, což je mazlení po celém těle, zpravidla v oblečení (Hartl & Hartlová, 2000; Vágnerová, 2005). Na veřejnosti se drží mladý pár za ruce. Stupeň důvěry lze posuzovat podle lokality schůzky, zda se odehrává na veřejnosti, nebo v soukromí. U dospívajících se mohou objevovat základní znaky intimity jako je emoční opora, sdílení pocitů, otevřenost vůči partnerovi, pochopení a ocenění (Vágnerová, 2005).

Sexuální zájem se v rané adolescenci projevuje zvědavostí. Mladší adolescenti se stydí mluvit o sexu se svým partnerem nebo partnerkou, spíše se o tom dokážou bavit s kamarády. V této oblasti jsou hodně nejistí, nezkušení a tak se to snaží dohnat informacemi, které se týkají první soulože, anatomie pohlavních orgánů a antikoncepce. To jim přináší poučení a pomoc v nejistotě. Dospívající uspokojují sexuální potřebu masturbací. Autoerotika je jedna z prvních sexuálních zkušeností pubescentů (Říčan, 2004; Vágnerová, 2005).

Pubescenti mají v oblasti intimností stanoveny určité mezníky, kterých je třeba dosáhnout, aby byli pozitivně hodnoceni a uznáváni vrstevnickou skupinou. Jedná se o určité rituály, jako jsou například první doteky, polibek a petting. Vrstevnické normy stanovují dobu pro dosažení jednotlivých mezníků. Například první intimnosti lze očekávat nejpozději na druhé schůzce.

Důvodem navazování předpartnerských vztahů nemusí být atraktivita nebo zamilovanost, ale tlak vrstevnické skupiny. Někteří dospívající začnou s někým chodit, aby neporušovali vrstevnické normy, a tak nebyli negativně hodnoceni vrstevníky (Vágnerová, 2005).

2.2 Pozdní adolescence

V pozdní adolescenci dochází k naplnění partnerského vztahu, ke kterému patří i sexualita. Potřeba partnera opačného pohlaví se stává opravdovou potřebou, která má několik hledisek: psychické, sexuální a sociální.

U starších adolescentů je zamilovanost chápána jako vztah lásky. Partnerství je zdrojem poznání a sebepoznání, které je na vyšší úrovni. Rozvíjí se sociální dovednosti, zejména altruismus. Vyskytuje se potřeba mít partnera (partnerku) neustále pro sebe. Snaha o jakoukoliv změnu, uvolnění, je vnímána jako zrada. Tento postoj ukazuje na nejistotu v partnerském vztahu, která je způsobená úzkostí ze ztráty vlastní identity. Identita se u adolescentů teprve utváří, rozvíjí, a tak je více ohrožená. Je důležité, aby člověk i vztah dozrál, protože jen tak se stane vyrovnanějším a trvalejším.

Podle Vágnerové (2005) většina adolescentních lásek dlouho nevydrží, protože mají charakter experimentace. Adolescentům chybí osobnostní vyzrálost. U trvalých vztahů je důležité přijmout jistou zodpovědnost a částečně se omezit pro blaho partnera, to je základ pro párovou identitu. Starší adolescenti nemají tolik nestabilní a povrchní vztahy, ale v první řadě tu jde o získávání zkušeností.

Adolescentní milostný vztah a jeho fáze dle Vágnerové (2005, s. 348):

- *Fáze zamilovanosti*
- *Fáze navázání vztahu, chození s někým*

Partneři mohou dosáhnout intimity na konci adolescence v době, kdy mají vymezenou vlastní identitu. U nezralé identity není intimita možná.

Milostný vztah přináší uspokojení na emocionální úrovni, erotické úrovni a v oblasti seberealizace, která nám umožňuje dosáhnout žádané sociální prestiže. Prezentováním svých partnerů před vrstevníky získávají adolescenti větší sebejistotu.

Sexualita je důležitou součástí partnerského vztahu a v období adolescence získává větší význam. Pohlavnímu styku předchází experimentování s jinými praktikami uspokojení jako je autoerotika, homoerotická zkušenost a heterosexuální erotika. Pohlavní styk je pro adolescenty podstatný jak biologicky, tak i psychosociálně a představuje určitý mezník v životě. Je to pomyslný most mezi dětstvím a dospělostí (Vágnerová, 2005). První koitální debut (pohlavní styk) má velký vliv na sexuální chování člověka (Weiss & Zvěřina, 2001). K pohlavnímu styku dochází v průměru mezi 17. a 18. rokem (Vágnerová, 2005). V dnešní době zahajují dívky pohlavní život spíše se stejně starým partnerem nebo dokonce i s mladším, dříve si vybíraly staršího partnera. Dochází tedy k překonávání stereotypů mužské a ženské sexuální role. Avšak iniciativu při prvním pohlavním styku přebírají ve většině případů stále muži (Langmeier & Krejčířová, 2006). Podnětem první soulože je podle Schmida a Sigushe (1971, in Langmeier & Krejčířová, 2006) spíše zvědavost než citový vztah. Avšak pro dívky je od začátku důležitější citová vazba. Weiss a Zvěřina (2001) uvádí, že první pohlavní styk má většina českých dívek a chlapců se stálým partnerem a jen menšina s náhodným partnerem. Ve většině případů měli muži první pohlavní styk s náhodnou partnerkou. Reakce na soulož je u chlapců kladná, ale u dívek je spíše záporná, protože prožívají stud, úzkost, mají výčitky svědomí nebo strach z otěhotnění a pohlavních nemocí (Langmeier & Krejčířová, 2006). Vágnerová (2005) tvrdí, že prvním pohlavním stykem se nám posiluje prestiž v adolescentní skupině. Sexuální aktivita je ovlivněná i sociální vrstvou např. učňové jsou dřív sexuálně aktivní než středoškoláci. I když většina adolescentů má zkušenosti se souloží, tak málo z nich má pravidelný pohlavní styk (Langmeier & Krejčířová, 2006).

Období adolescence bývá někdy označováno jako polygamní stádium sexuálního vývoje (Říčan, 1990, in Vágnerová, 2005). Někteří adolescenti se snaží získávat nové zkušenosti s různými partnery a to může vést i k lepšímu sebepoznání (Vágnerová, 2005). Podle Davise, Shavera a Vernona (2004) adolescenti s úzkostnou citovou vazbou zvyšují množství sexuálních kontaktů, protože věří, že si k sobě více připoutají partnera nebo partnerku. Sníženou sexuální aktivitu ze strany partnera nebo partnerky vnímají jako nezájem o ně samotné nebo blížící se rozpad vztahu (in Kaňák & Stretti, 2010).

V adolescenci se promiskuita toleruje, protože vztahy v tomto období nejsou považovány za vážné (hlavně u chlapců). Adolescenti rozlišují partnerské vztahy podle toho, jestli jde jen o sexuální uspokojení, nebo o chození, které má trvalejší charakter. Připouští obě varianty, avšak nemají pro ně stejný význam. Romantický vztah je hodnocen jako důležitější, protože uspokojuje více potřeb. Promiskuitu lze chápat jako projev psychosociálního pozastavení (Vágnerová, 2005). Někteří dospívající nejsou připraveni na trvalý partnerský vztah a tak se jej snaží oddálit na pozdější dobu. Čím víc střídají partnery, tím víc se snižuje riziko vzájemné fixace (Říčan, 1990, in Vágnerová, 2005). V současné době jsou adolescenti spíše monogamní (Vágnerová, 2005).

3 Mladá dospělost

Vágnerová (2007) vymezuje mladou dospělost jako období od 20 do 40 let.

Tato životní etapa bývá označována jako fáze intimity, která má za úkol vytvořit důvěrný, spolehlivý a pevný vztah, jenž by mohl být zdrojem emoční jistoty a bezpečí. Tato forma vztahu tvoří základ pro budoucí manželství a rodinu. Dospělý jedinec si vytváří vztah podle vlastního mínění, ale do značné míry je ovlivněn citovými vazbami z dětství.

U mladých dospělých má partnerství větší význam než přátelství. Partneři se částečně vzdávají osobní identity a formuje se mezi nimi párová identita. Už se nejedná o pouhé soužití dvou jedinců. Vztah se dostává na jinou úroveň, a tak může být dobrým základem pro párový i osobnostní rozvoj.

Partnerství v období mladé dospělosti stimuluje člověka k lepšímu pochopení partnera i sebe sama. Hlubší vazby rozvíjí intimní oblast lidské osobnosti. Milostný vztah partnery podněcuje a zároveň omezuje. Hranice milostného vztahu jsou stanoveny porozuměním a otevřeností.

Partnerské vztahy v období mladé dospělosti jsou symetrické a komplementární. Muži a ženy se doplňují, protože mají odlišné sexuální a generové role. V této životní etapě se obvykle vyskytuje rovnost ve vrstevnických vztazích (Vágnerová, 2007).

„R. Sternberg (1987) vytvořil teorii partnerského vztahu, založeného na triádě základních vztahových komponent, jimiž jsou intimita, milostná touha a připoutání. Různé kombinace těchto složek mohou vytvořit různé typy vztahu“ (Vágnerová, 2007, s. 66).

Existuje několik typů partnerství. Prvním typem je vášnivé partnerství, pro které je typická majetnická láska, emoce, romantika nebo nezávazný pohlavní styk, který převažuje spíše na počátku mladé dospělosti (okolo 20 let), kdy mladí lidé netouží tolik po trvalém vztahu, ale po nových zkušenostech. Slouží k zasvěcení a zintenzivnění partnerských prožitků. Druhým typem je přátelské partnerství, které klade důraz na intimitu, solidaritu, vzájemnou oporu a jistotu. Tento typ vztahu je charakteristický pro lidi okolo 30 let, kteří chtějí trvalý vztah a založit rodinu. V tomto vztahu ubývá romantická složka a naopak narůstá přátelství, racionalita a ohleduplnost.

Mladí dospělí přestávají ve vztazích experimentovat, a proto je partnerský vztah monogamní, trvalý a stabilnější. Dochází k seriální monogamii, kdy mladí jedinci vystřídají několik monogamních vztahů, a tak si vytvoří představu o životním partnerovi a podle toho si ho zvolí.

Partnerský vztah prochází určitým vývojem. Nejdříve přichází fáze zamilovanosti a romantické lásky, potom následuje fáze realistického vztahu.

Partnerství vnímají mladí dospělí jako obranu proti samotě, když se začíná rozpadat vrstevnická skupina. Člověk, který neumí žít trvale v páru, se ocitá v izolaci a musí se vypořádat se samotou, které se například může zbavit tak, že si prodlouží fázi experimentování, nebo zvolí jiný životní styl. Avšak u některých partnerů může nastat problém pseudointimity, což znamená, že partneři udržují nefunkční vztah za každou cenu. Tím se zvětšuje strach ze samoty, z nalezení nového partnera, z neatraktivnosti a snižuje se sebedůvěra (Vágnerová, 2007).

4 Sexualita

4.1 Svádění

V přípravné fázi, namlouvání, dvoření a párování, dochází ke sbližování dvojice, která má za úkol vytvořit reprodukční pár. Důležitou roli zde hraje atraktivita, která je dána druhotnými pohlavními znaky, což jsou velmi účinné sexuální signály. Při navázání párového vztahu jsou aktivnější spíše muži než ženy (Zvěřina, 2003).

Lidé svádí, aby přitáhli pozornost opačného pohlaví a tím získali určité výhody. Každý umí svádět, ale často se stává, že se cítíme nepříjemně, když chceme upoutat pozornost osoby, která se nám líbí. Svádění probíhá v pěti fázích (Dallaire, 2009):

V první fázi se snažíme připoutat pozornost. Objevují se tu určité odlišnosti mezi muži a ženami. Muži mají tendence se předvádět. Často se napřimují, protahují, napínají ramena a přešlapují. Při sezení dávají nohy více od sebe. Naproti tomu ženy se hodně prohýbají v zádech, vypínají hrud', vlní boky, naklání hlavu a dívají se zespodu, mrkají nebo si hrají s vlasy. Snaží se být záhadné a nedostupné.

Ve druhé fázi dochází k setkání pohledů. Oční kontakt je jedním z nejdůležitějších nástrojů při svádění, protože pohledu většinou nedokážeme odolat. Buď v nás vzbudí přitažlivost, nebo averzi. Když se druhý člověk usměje nebo jakýmkoliv způsobem dá najevo vstřícnost, může to být začátek milostného vztahu. Avšak nic není jisté, o všem rozhodne až další fáze.

Třetí fáze je klíčová, protože začínáme konverzovat. V této etapě není tolik důležité, co říkáme, ale jak to říkáme. Komunikace je nejlepší způsob, jak se projevit a zničit prvotní zábrany. Náš hlas má významnou roli při svádění. Psychologové dokázali, že intonace hraje větší roli v komunikaci než její obsah.

Ve čtvrté fázi dochází k fyzickému kontaktu. Žena zahajuje fyzický kontakt jako první. Jedná se o letmý dotyk na rameno, paži nebo ruku. Působí to jako spontánní dotyk, ale ve skutečnosti se jedná o záměr. Potom přebírá iniciativu muž, který vnímá tento krok jako určité svolení. Chytí ženu za ruku, pas nebo ramena. Muž většinou jako první pozve ženu na schůzku a iniciuje polibek na ústa. Pokud muž tuto fázi uspěchá, může vše skončit.

V páté fázi dochází k tělesné synchronizaci. Milenci sedí tváří v tvář, opakují po sobě pohyby, například pijí zároveň ze sklenice. Začínají se k sobě fyzicky přibližovat a naklánět. Jeden druhému se dívá hluboko do očí. Antropologové toto chování nazývají „tancem lásky“ (Dallaire, 2009).

4.2 Sexuální reakce

Fyziologický průběh sexuálního vzrušení je u obou pohlaví stejný. Sexuální reakci lze rozdělit do čtyř fází: *touha, vzrušení a orgasmus*, po kterém se tělo vrací do původního stavu *uvolnění* (Hooperová, 2006).

První etapou sexuální reakce je *touha*, která souvisí s nápadem pomilovat se. Podnětem může být dotek nebo erotická myšlenka. Teoreticky nejde o tělesné vzrušení, i když u mužů se první a druhá fáze sexuální reakce prolíná. Muže vzrušují vizuální podněty a ženy doteky nebo myšlenka na muže, který se jí líbí. Vizuální podněty ji tolik nestimulují. S přibývajícemi sexuálními podněty narůstá u ženy vzrušení.

Ve fázi vzrušení dochází k *viditelným změnám v organismu*. Začnou se prokrvovat genitálie, milenci se více potí a zduřují se bradavky. Při sexuálním vzrušení se zvyšuje až o třetinu krevní tlak, při orgasmu je ještě větší. Tyto změny jsou razantnější u mužů než u žen. Pak se zvyšuje srdeční frekvence. Normální tepová frekvence je přibližně 80 tepů za minutu. Při orgasmu dosahují muži 175 tepů za minutu, ženy až 180 tepů za minutu. Zvyšuje se i dechová frekvence, kdy partneři dýchají hlasitěji a dvakrát rychleji než normálně. Roste svalové napětí. Tělo je více citlivé na doteky a příjemnou stimulaci. Muži se většinou vzruší velmi rychle, ale ženám to obvykle trvá delší dobu (15-30 minut), a proto potřebují delší stimulaci. Mezi vzrušením a orgasmem existuje fáze plató, která je kratší u žen. Když mozek zaznamená zájem o sex, vyšle signál k mužskému pohlaví. Penis se ztopoří během několika sekund, je-li dále stimulován, šíří se informace o příjemných pocitech do mozku a dalších částí těla, a tak vzrušení narůstá. U ženy se při vzrušení zvětší prsa a ztvrdnou bradavky. Dochází k zvlhčení pochvy, která nepatrně mění svůj tvar, a zduření stydkých pysků.

Jestliže pocity nabírají na intenzitě, dosahují oba milenci fáze *orgasmu* (Hooperová, 2006). Podle Zvěřiny (2012) se jedná o konzumní fázi, kdy milenci prožívají pocitové vyvrcholení neboli orgasmus. V této etapě dochází k orgasmickým kontrakcím,

kteře probíhají u obou pohlaví ve stejné frekvenci (0,8 sekundy). Muži dosáhnou orgasmu skoro vždycky, protože je spojený s ejakulací spermatu. U mužů většinou probíhá v oblasti genitálu a málokdy v celém těle. Většina žen neprožívá orgasmus jen v oblasti genitálu, ale v různých částech těla a ve výjimečných případech v celém těle. Orgasmus může trvat různou dobu (dlouhý, krátký) a může mít různou intenzitu (silný, slabý). V průběhu života se prožívání orgasmu může měnit, a tak můžeme zažít všechny typy orgasmu. Napětí a smyslové vjemy nabývají u muže takové intenzity, že dosáhne orgasmu, který je spuštěn kontrakcí hladké svaloviny penisu a ukončen ejakulací. Většina mužů pozná blížící se orgasmus. Když se u ženy zvýší napětí a smyslné pocity, začíná orgasmus, který je způsoben kontrakcemi pochvy, poštvávčku a dělohy. Některé ženy mohou dosáhnout orgasmu za pomoci stimulace jiných míst těla a na rozdíl od mužů ho umí zastavit a prožít.

V poslední fázi, se tělo vrací do původního stavu (Hooperová, 2006). Zvěřina (2012) označuje tuto fázi jako *sexuální uspokojení* neboli *satisfakci*, kdy se tělo dostává do stavu uvolnění a je odolnější proti dalšímu sexuálnímu dráždění. Napětí ve svalech se uvolňuje, dochází k odkrvení pohlaví, pokožka není zarudlá a dochází ke snížení krevního tlaku, srdeční a dechové frekvence. *Uvolnění (rezoluce)* je u obou pohlaví rozdílné. U mužů je výraznější a rychlejší. Penis je ochablý a většina mužů už není schopna dalšího orgasmu. Ženy zůstávají po orgasmu vzrušené a jsou schopny dosáhnout dalšího orgasmu při dostatečné stimulaci. Mohou vyvrcholit víckrát (Hooperová, 2006).

4.3 Sexualita

Obvykle chápeme sexualitu jako sexuální pud, ale ve skutečnosti je lidská sexualita mnohem složitější. Lidská sexualita obsahuje prvky pudového chování a do určité míry je nezávislá na rozumových kontrolních mechanismech. Sexualitu nelze chápat jako lidský pud, který je zaměřený na pohlavní vzrušení a citové uspokojení, protože sexualita obsahuje plno dalších aktivit, které navozují sexuální zájem subjektů, případně objektů. V lidské sexualitě rozlišujeme sexuální motivaci na čtyři základní složky: *sexuální identifikace (sexuální role)*, *sexuální orientace (erotické preference)*, *sexuální emoce (sexuální vzrušení, orgasmus, zamilovanost)*, *sexuální chování* (Zvěřina, 2012, s. 8).

Pohlavní styk sblízuje partnery jak po citové stránce, tak i po stránce tělesné. Povedená soulož posiluje intimitu a připoutání. V důsledku pohlavního styku je intimita u milenců mnohem hlubší. S blízkými přáteli si můžeme vytvořit intimní vztah, ale nikdy

nedosáhne takové intimity jako u mileneckého páru. Důvěrná blízkost patří k zamilovanosti. I když nemá sexuální vzrušení stejnou intenzitu v trvalém vztahu jako na jeho počátku, tak nám stálá intimita připomíná první, výjimečně krásné dny a náš vztah se tímto způsobem upevňuje.

Podle Hooperové (2006) je intimita podstatná pro zdravý a trvalý vztah. Navíc podporuje lásku, oddanost i sexuální zájem. Sexuální intimitu nezískáme hned, protože souvisí s důvěrou k partnerovi. Představu o intimitě získáváme už v dětství ze vzoru chování svých rodičů. Pak má velký vliv i osobnost partnera a jeho postoj k intimitě.

Sex se netýká pouze těla, důležité je, co se odehrává v mysli. Obecně je známo, že muži a ženy odlišně přistupují k souloži. Muži jsou na svém sexuálním vrcholu mezi 18 a 25 lety, kdežto ženy se na něj dostanou až kolem 30. roku života. Ženy vnímají intimní styk jako vyjádření lásky, a proto méně vyhledávají nezávazný pohlavní styk. Důvodem rozdílů mezi mužskou a ženskou sexualitou je, že mužský penis je snadno přístupný, kdežto ženské genitálie jsou skryté. Chlapci objevují své genitálie dříve než dívky, a dokonce prožívají dříve pohlavní smyslnost. Dívky méně zkoumají své genitálie a u pohlavní stimulace je pro ně důležitá představivost. Ženy si vytváří sexuální fantazie o mužích, kteří se jim líbí (Hooperová, 2006).

Tabulka 4: Charakteristické rysy podle pohlaví (Dallaire, 2009, s. 103)

Muž	Žena
vizuální	svůdnice
genitální	smyslná
neodbytný	přijímající
intenzivní prožívání	globální prožívání
rychlý	zdrženlivá

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že muži jsou zaměřeni především vizuálně, proto se často dívají po ženách, vzrušuje je nahota a na rozdíl od žen sledují erotické filmy. Ženy svádí muže, snaží se být pro ně krásné, aby připoutaly jejich pozornost. Nepřitahuje je tolik nahota jako muže.

Když krásná žena svádí muže, tak on začne cítit vzrušení v pohlavních orgánech a může dosáhnout erekce. Naopak když muž svádí ženu, tak ona cítí smyslný prožitek i vibrování po celém těle. Mladé dívky často přitom sní a tím se snaží prožitek zintenzivnit.

Vzrušený muž se pod vlivem hormonů přestává ovládat a stává se neodbytný, protože chce proniknout do ženy. A tak se různými způsoby snaží k ženě dostat, aby se jí mohl dotknout. Může se stát, že bude dělat a říkat, co si žena přeje, aby ji dostal a ona mu nakonec podlehla. Naopak žena projeví určitou vstřícnost, nechá ho k sobě přiblížit, ale úplně mu vše neusnadní, protože má ráda, když ji muž dobývá a touží po ní.

Sexualita mužů je intenzivní, a proto se snaží vše uspěchat, více masturbují a neustále touží po pohlavním styku, při kterém zapojují především pohlavní orgány. Sexualita ženy je spíše globální, a tak se celá oddává při pohlavním styku. Pro ženu je důležité, aby muže znala a důvěřovala mu.

Ženy jsou na rozdíl od mužů více zdrženlivé, protože jim hrozí, že by mohly otěhotnět. Muži mají rychlé sexuální reakce. Rychle se vzruší, touží po sexu a dosáhne orgasmu. Sexuální charakteristiky jsou individuální u žen i u mužů (Dallaire, 2009).

Většina žen se naučí masturbovat až po prvním sexuálním vztahu. Jedním z důvodů, proč ženy nemasturbují je skutečnost, že sebeuspokojování je u žen vnímáno jako nevhodné a neobvyklé.

Muži dokážou oddělit sex od lásky, pravděpodobně z důvodu jejich sexuálního vývoje. Většina mužů považuje sex spojený s láskou jako lepší, ale potěšení jim umožňuje i nezávazný sex. Oproti tomu ženy méně uspokojuje nezávazný sex a dávají přednost pohlavnímu styku s mužem, ke kterému mají vytvořené citové pouto. Ale i zde se mohou muži a ženy individuálně lišit. Pro muže je při pohlavním styku důležité mechanické uvolnění a pro ženy blízkost.

Muži jsou obvykle zodpovědní za první krok v sexu. Ženy většinou zaujímají pasivní úlohu a čekají, až je muž osloví. V dnešní době nejsou ženy tolik zdrženlivé, proto se může stát, že pozvou muže na schůzku, projeví mu sympatie a iniciují pohlavní styk. Některým mužům se to zamlouvá, ale některé to odrazuje.

Podle médií je v dnešní době sexuálním objektem žena, která je krásná, koketující a rozvádí muže. Aby muže zaujala, měla by být štíhlá, což vytváří tlak na sebevědomí ženy, čímž se zhoršují vztahy k mužům a postoje k sexualitě i jejímu tělu (Hooperová, 2006).

V partnerství je důležité, aby se sexuální vztah vyvíjel takovým způsobem, který bude vyhovovat oběma partnerům. Není dobré, když necháváme iniciativu jen na svém partnerovi. Je vhodné, aby se od sebe partneři navzájem učili, radili si a věděli, co se jim samotným i partnerovi líbí (Hooperová, 2006).

4.4 Příležitostný pohlavní styk

Za příležitostný pohlavní styk považujeme jednorázový intimní styk, ale i dohodu mezi dvěma lidmi na příležitostném sexu.

K nezávaznému intimnímu styku se uchylují lidé, kterým jde spíše o fyzické uspokojení než o psychické. Člověk, který touží jen po fyzickém kontaktu, má v krvi vyšší hladinu testosteronu, a proto příležitostný styk vyhledávají spíše muži než ženy (Pease & Pease, 2010). Bylo zjištěno, že muži jsou ochotnější souložit s partnerkou, kterou znají jen povrchně. Mužům tolik nevadí citový chlad mezi partnery (Zvěřina, 2003). Muži vnímají nezávazný pohlavní styk jako velmi lákavý, ale u žen je to jiné. Některé ženy se snaží vzbudit dojem, že jsou na tom stejně jako muži, ale ve skutečnosti je tomu jinak. Lidé si naivně myslí, že u příležitostného pohlavního styku si nevytváříme emoční vazby a že k tomu dochází pouze v partnerském vztahu.

Muži umí oddělovat lásku od sexu, a proto je pro ně nezávazný sex pouze sexem, což žena nikdy nepochopí, protože to vnímá jinak a nedokáže to od sebe oddělovat (Pease & Pease, 2010). Důležitou roli zde hraje rodičovský vklad, který je vyšší u žen, proto si důkladněji vybírají partnera a starají se o potomky. Žena může za normálních podmínek porodit maximálně deset dětí během svého života, protože vyprodukuje okolo sta vajíček. Naproti tomu muži vyprodukují denně desítky milionů spermií, a kdyby měli pohlavní styk s větším počtem partnerek, tak by jejich potomstvo mohlo být velmi početné. Žena si svůj reprodukční výkon nemůže zvětšit, ale muž ano, když zvětší počet svých partnerek. Muži mají větší dispozice k sexuální promiskuitě a neosobnímu pohlavnímu styku (Zvěřina, 2012). To je důvod, proč mívají muži více nezávazných vztahů než ženy. Muž se po nezávazném pohlavním styku necítí provinile, je spokojený, v pohodě a má vyšší sebedůvěru. Ženy se po nezávazném intimním styku necítí spokojeny, trpí pocity viny a sníženou sebeúctou. Muži dokážou rychleji zapomenout na jednorázový sex než ženy (Pease & Pease, 2010).

Příležitostný sex přináší určité nevýhody. Muži mohou získat pověst záletníka, nakazit se pohlavní nemocí nebo dívku přivést do jiného stavu. Ženy mohou otěhotnět, získat pověst záletnice nebo se nakazit pohlavní chorobou. Když muži chtějí nezávazný vztah, tak jim vyhovuje, že je žena promiskuitní a nebrání se nezávaznému sexu, ale jakmile chtějí mít se ženou trvalý vztah a vlastní rodinu, tak se vyhýbají takovým typům žen. Ženy se zajímají o vztahy mužů a o jejich promiskuitu, muži se ženy na tyto informace neptají. Promiskuitu ženy vnímají jako něco pozitivního, protože je snadněji dosažitelná.

Muži se oddávají nezávaznému sexu, protože často jednají pod vlivem hormonů a touží po rozmanitosti. U žen byly objeveny čtyři důvody, proč se oddávají příležitostnému sexu. Prvním důvodem je zvýšení sebevědomí, aby si ověřila, jak o ni ostatní muži stojí, z nedostatku lásky nebo to dělají ze msty bývalému partnerovi. Druhým důvodem je posouzení muže jako dlouhodobého partnera. Žena si muže testuje, jestli je vhodný pro trvalý vztah, a tak posuzuje jeho přitažlivost, vzájemnou snášenlivost, velkorysost a jeho materiální zajištění. Třetím důvodem je získávání výhod (dary). Čtvrtým důvodem je hledání lepších genů pro své děti, aby měly lepší život (Pease & Pease, 2010).

5 Láska

Láska je specifický druh interpersonálního vztahu, který charakterizuje silná emoční vazba (Výrost, a další, 2008). Podle Virginie Satirové (1994) je láska nejhodnotnější lidský cit, který nás nejvíce uspokojuje. Bez lásky by naše duše umírala.

Willi (2006) uvádí, že je těžké definovat lásku, a proto je jednodušší vyjádřit, co není. Možná je láska pojem, který už se dál nedá rozvádět. Všichni používáme tento termín a víme, co tím druhý člověk myslí, ale nedokážeme ho jasně definovat. I když nemůžeme říct, co je láska, tak můžeme vidět její účinky. Láska má různé podoby a je ovlivněna dobou a kulturou.

I když se láska těžko definuje, měla by být předmětem vědy. Přitažlivost mezi mužem a ženou je založena na rodičovském pudu, který je starší než láska. U lidí

odráží láska kvalitu vztahu je to událost, při které si potvrzujeme svoji sexuální roli. Mezi partnery je přitažlivost, ale i určitá protikladnost mužství a ženství, čímž se vzájemně doplňují. Další složky lásky tvoří smyslovost a idealizace partnera, kterou využíváme z důvodů naší touhy po dokonalosti. Prožitky a projevy lásky jsou ovlivňovány délkou vztahu, vznikem rodiny a chováním partnera. Člověk by měl být schopen milovat a prožívat lásku (Matoušek, 1987).

Lee (1973, in Willi, 2006) vytvořil typologii šesti druhů lásky: romantická láska (eros), hravá láska (ludus), majetnická láska, pragmatická a altruistická láska.

Sernberg (1986, in Willi, 2006) tvrdí, že se láska skládá ze tří složek: intimity, vášně a závazného rozhodnutí.

„R. J. Sternberg (1986, s. 123, in Výrost, a další, 2008) kombinací intimity, vášně a rozhodnutí/ závazků dospěl k osmi druhům lásky: vztah bez lásky, mít rád, bláznivá láska, prázdná láska, romantická láska, přátelská láska, pošetilá láska a úplná láska.“

Láska je hlavním motivem partnerského vztahu. Uspokojujeme v ní své potřeby, spolu s partnerem se vzájemně vyvíjíme a slibujeme si naplnění a uskutečnění našich přání. Pro osobní rozvoj je potřebná otevřenost, porozumění a vzájemné rozhovory. Dále je důležité, abychom se s partnerem shodli, udrželi naději, i když víme, že nikdy nebude zcela naplněna. Zamilovaní lidé jsou ochotni pro lásku trpět. V životě zamilovaných už není tolik důležité štěstí a spokojenost, ale ztotožnění se s partnerstvím, které sílí. Společné zážitky a krizové situace náš vztah posilují a stabilizují (Willi, 2006).

5.1 Zamilovanost

Zamilovanost je specificky lidská emoce, která vyjadřuje okouzlení sexuálním objektem. Tato emoce se nadá naučit a jsme jí schopní až po dosažení zralosti centrálního nervového systému. Zamilovanost přímo neovlivňují pohlavní hormony (Zvěřina, 2003).

Zamilovat se můžeme hned (na první pohled), nebo postupně. Rodiče nám dávají v dětství lásku a pocit bezpečí, ale v době dospívání se začínáme od rodičů odpoutávat a hledáme fyzickou blízkost a bezpečí u někoho jiného (Hooperová, 2006).

Zamilovaní lidé hledají někoho, kdo bude mít podobnou představu o budoucím životě. Nechtějí být sami a chtějí někoho, s kým si splní svá přání.

Když se zamilujeme, tak máme pocit, že jsme našli člověka, na kterého jsme vždycky čekali. Nic s ním není nemožné, cítíme se s ním jistější, aktivnější a více projevujeme své city. Chováme se iracionálně (Willi, 2006). Zamilovaní partneři spolu tráví každou minutu, vše spolu sdílí a myslí si, že je nic nerozdělí (Willi, 1991, in Willi, 2006).

5.2 Etapy lásky

Helen Fisherová rozděluje lásku do tří fází (Láska, 2014):

1. *Žádostivost (lust)*
2. *Přitažlivost (attraction)*
3. *Oddanost (attachment)*

Žádostivost je sexuální potřeba, která nás podněcuje k tomu, abychom vyhledávali partnery. V této fázi se zvyšuje hladina estrogenů u žen a testosteronů u mužů. Působí od prvních vteřin a v následném vztahu trvá několik týdnů nebo měsíců.

Přitažlivost je intenzivnější emoce, která je zaměřená na konkrétní osobu a je prostředkem věrnosti. Tato etapa trvá obvykle půl roku, ale v jiných případech může trvat až 3 roky.

Oddanost je dlouhodobá fáze, která je významná pro výchovu potomků.

5.3 Hormony lásky

V době zamilovanosti nás ovlivňuje spousta neurotransmiterů, hormonů, které vyvolávají intenzivní tělesné pocity (Hooperová, 2006).

Jako první nás ovlivňují feromony. Látky, které produkuje organismus muže i ženy a způsobují vzájemnou přitažlivost. Líbivý pach druhého pohlaví v nás začne vzbuzovat

pocity přitažlivosti. Při ovulaci produkuje tělo ženy více feromonů, proto je pro muže v této době velmi atraktivní a přitažlivá.

S pohlavní touhou se nám začíná zvyšovat sekrece dopaminu a adrenalinu, jenž posiluje vzrušení, touhu a zrychluje srdeční tep. Dopamin zajišťuje vnitřní pohodu a intenzivnější sexuální pocity.

Fenyletylamin je látka, která v době zamilovanosti způsobuje, že jsme pohlouznění milovanou osobou, krátkodechost a zrychlení srdeční činnosti. Cítíme se v euforii, máme zvýšené libido a na svět se díváme velmi pozitivně. Sekrece fenyletylaminu se po šesti měsících postupně snižuje a během následujícího roku a půl vymizí úplně.

Dalším významným hormonem je oxytocin, který se tvoří při orgasmu a kojení. Je zodpovědný za vytvoření silné vazby (Hooperová, 2006).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

ÚVOD

Tato kapitola se věnuje výzkumnému šetření, jehož účelem bylo nahlédnout do problematiky sexuálního kamarádství adolescentů a mladých dospělých.

1 Cíle výzkumného šetření

1. Zjistit, kolik respondentů mělo intimní styk s kamarádem/kamarádkou.
2. Zjistit, jak je pro respondenty důležitá láska při pohlavním styku.
3. Zjistit, jestli se změnil kamarádský vztah po intimním styku.

2 Výzkumné předpoklady

- P1: Předpokládáme, že menšina respondentů měla pohlavní styk s kamarádem/kamarádkou.
- P2: Předpokládáme, že intimní styk bez lásky je jen pro menšinu dotazovaných lepší (než intimní styk s láskou).
- P3: Předpokládáme, že většina respondentů by dala přednost plnohodnotnému partnerskému vztahu (včetně pohlavního styku) před intimním stykem s kamarádem/kamarádkou.
- P4: Předpokládáme, že po intimním styku s kamarádem/kamarádkou skončil pro většinu respondentů přátelský vztah.

3 Popis použité metody

Data jsme získali pomocí dotazníkového šetření. Je to jedna z nejpoužívanějších kvantitativních metod. Jedná se o předem připravené a důkladně zformulované otázky, na které respondenti odpovídají písemně (Chráska, 2007).

Dotazník byl vytvořen vlastní konstrukcí. Byly použity uzavřené i otevřené otázky, které byly zaměřeny na demografické údaje a na výskyt sexuálního kamarádství, jeho začátek, průběh a konec. Další otázky se zabývaly významem lásky a partnerského vztahu.

4 Postup při sběru dat

Výzkum sběru dat probíhal v době od listopadu 2013 do února 2014. Dotazník byl zavěšen na Facebook, kde docházelo k jeho sdílení. Respondenti odpovídali anonymně a dobrovolně na 21 otázek. Vyplnění dotazníku trvalo průměrně 2-5 minut. Dotazník byl zobrazen 113 lidem, ale pouze 67 z nich ho vyplnilo. Použito bylo jen 62 odpovědí, protože u pěti respondentů byly odpovědi neúplné a chybné.

5. Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumného šetření se účastnilo 34 žen a 28 mužů. Z 62 respondentů mělo 43 dotazovaných intimní styk s kamarádem/kamarádkou, jednalo se o 21 žen a 22 mužů. Respondenti byli ve věku 19 až 27 let. Většina byla z města a měla dokončené SŠ vzdělání.

Tabulka č. 1: Pohlaví

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Muž	34	55
Žena	28	45

Z výše uvedené tabulky č. 1 vyplývá, že se dotazníku účastnilo 34 (55%) mužů a 28 (45%) žen.

Tabulka č. 2: Věk

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
19 let	8	13
20 let	17	27
21 let	14	22
22 let	8	13
23 let	6	10
24 let	3	5
25 let	3	5
26 let	2	3
27 let	1	2

Z tabulky č. 2 vyplývá, že nejvíce respondentů tj. 17 (27%) bylo ve věku 19 let. Jen jednomu (2%) respondentovi bylo 27 let, 14 (22%) respondentů ve věku 21 let, 6 (10%) respondentů ve věku 23 let, 2 (3%) respondenti ve věku 26 let. Ve shodě je věková kategorie 19 a 22 let, kde má každá 8 (13%) respondentů. Dále má stejné výsledky věková kategorie 24 a 25 let, kde jsou u každé 3 (5%) respondenti.

Tabulka č. 3: Bydliště

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Město	40	65
Vesnice	22	35

Z tabulky č. 3 vidíme, že většina tj. 40 (65%) respondentů bydlí ve městě a 22 (35%) bydlí na vesnici.

Tabulka č. 4: Nejvyšší dosažené vzdělání

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ZŠ	1	2
SOU	2	3
SŠ	50	81
VOŠ	3	5
VŠ	6	10

Tabulka č. 4 ukazuje, že 50 (81%) respondentů (což je nejvíce) má ukončenou SŠ. Jen jeden (2%) respondent má ukončenou ZŠ, 2 (3%) respondenti mají ukončené SOU, 3 (5%) respondenti dokončili VOŠ a 6 (10%) dotazovaných dostudovalo VŠ.

6 Vyhodnocení sběru dat

Tato kapitola je rozdělená na dvě části. První část se zabývá vyhodnocením výzkumných předpokladů a druhá část je zaměřena na vyhodnocení ostatních otázek v dotazníku.

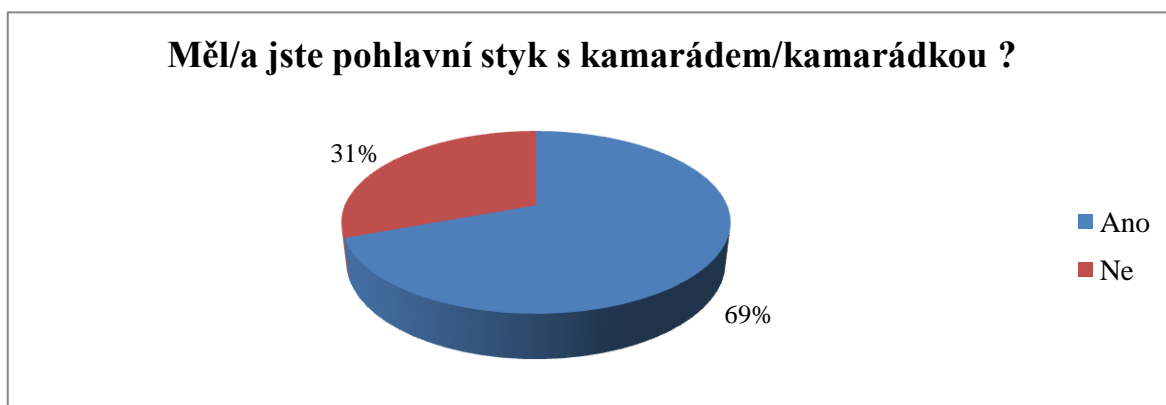
6.1 Výsledky výzkumných předpokladů

- **Výzkumný předpoklad č. 1:** Předpokládáme, že menšina respondentů měla pohlavní styk s kamarádem/kamarádkou.

Tabulka č. 5: Měl/a jste někdy pohlavní styk s kamarádem/kamarádkou?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	43	69
Ne	19	31

Graf č. 1: Měl/a jste někdy pohlavní styk s kamarádem/kamarádkou?

Z výše uvedené tabulky č. 5 a grafu č. 1 vyplývá, že 43 (69%) dotazovaných mělo pohlavní styk s kamarádem/kamarádkou a 19 (31%) respondentů nemělo pohlavní styk.

- **Výzkumný předpoklad č. 2:** Předpokládáme, že intimní styk bez lásky je jen pro menšinu dotazovaných lepší (než intimní styk s láskou).

Tabulka č. 6: Je pohlavní styk bez lásky lepší než pohlavní styk s láskou?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	3	5
Ne	36	58
Nevím	23	37

Graf č. 2: Je pohlavní styk bez lásky lepší než pohlavní styk s láskou?

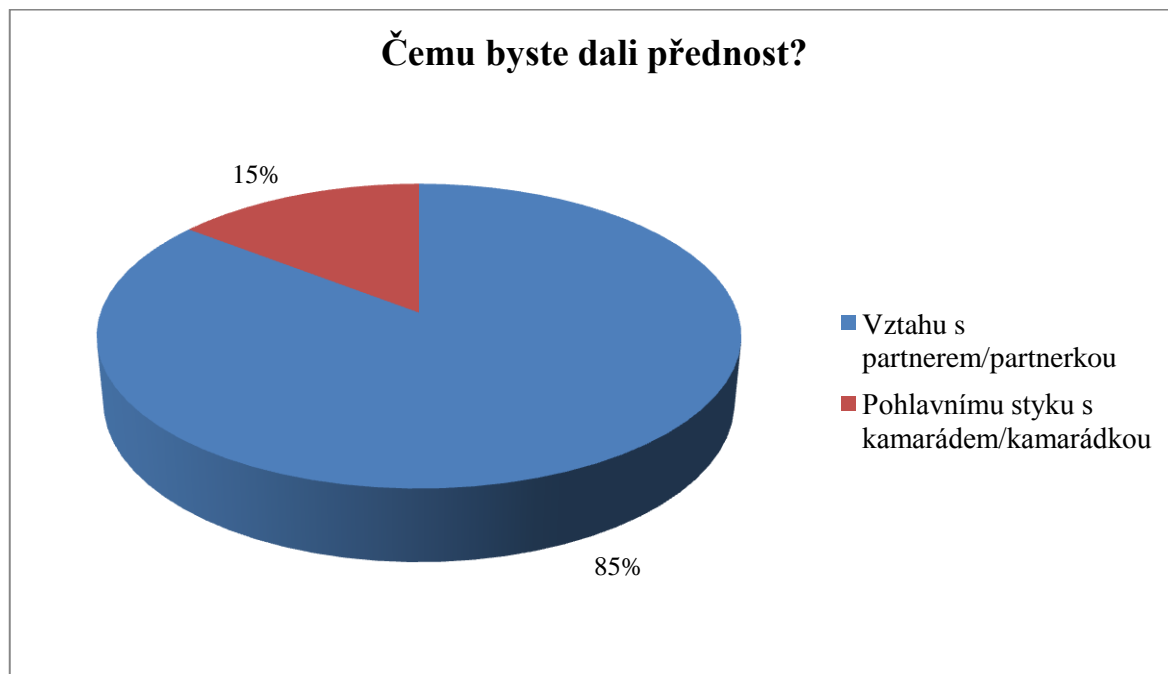
Z tabulky č. 6 a grafu č. 2 vyplývá, že pro 36 (58%) respondentů není lepší pohlavní styk bez lásky, 3 (5%) respondenti odpověděli, že je pro ně lepší pohlavní styk bez lásky a 23 (37%) respondentů neví, co je pro ně lepší.

- **Výzkumný předpoklad č. 3:** Předpokládáme, že většina respondentů by dala přednost plnohodnotnému partnerskému vztahu (včetně pohlavního styku) před intimním stykem s kamarádem/kamarádkou.

Tabulka č. 7: Čemu byste dali přednost?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Vztahu s partnerem/partnerkou	53	85
Pohlavnímu styku s kamarádem/kamarádkou	9	15

Graf č. 3: Čemu byste dali přednost?

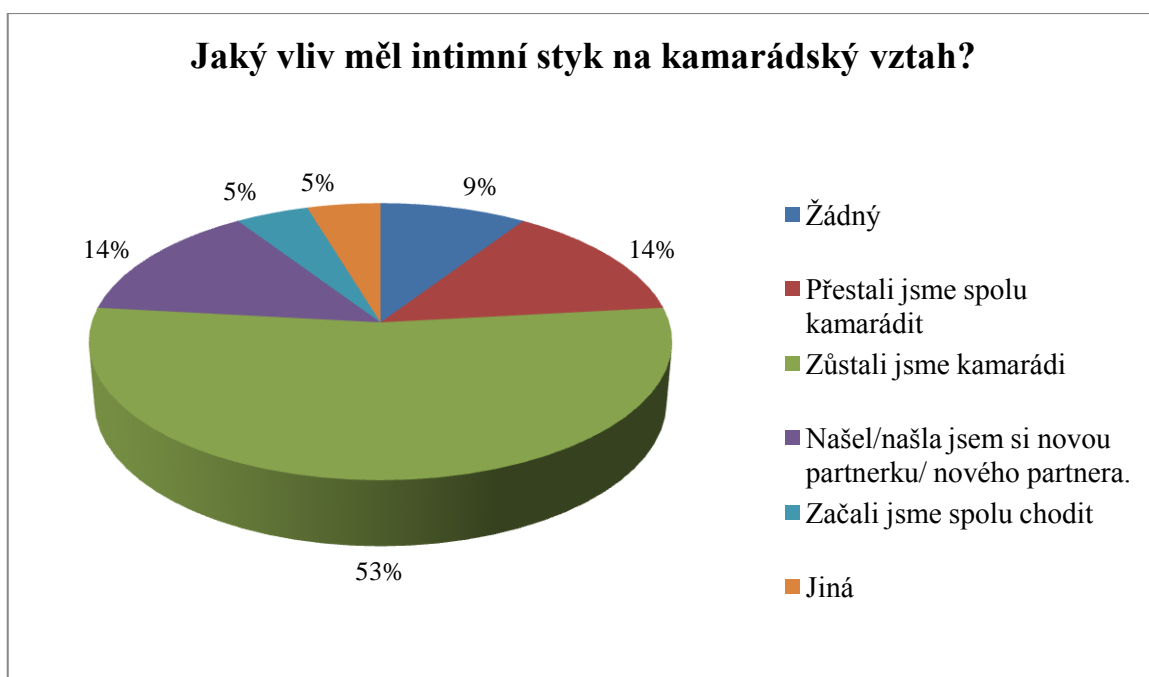
Z výše uvedené tabulky č. 7 a grafu č. 3 vyplývá, že 53 (85%) dotazovaných, by dalo přednost vztahu s partnerem/partnerkou a 9 (15%) respondentů by dalo přednost pohlavnímu styku s kamarádem/kamarádkou.

- **Výzkumný předpoklad č. 4:** Předpokládáme, že po intimním styku s kamarádem/kamarádkou skončil pro většinu respondentů přátelský vztah.

Tabulka č. 8: Jaký vliv měl intimní styk na kamarádský vztah?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Žádný	4	9
Přestali jsme spolu kamarádit.	6	14
Zůstali jsme kamarádi.	23	53
Našel/našla jsem si novou partnerku/nového partnera.	6	14
Začali jsme spolu chodit.	2	5
Jiná	2	5

Graf č. 4: Jaký vliv měl intimní styk na kamarádský vztah?

Z výše uvedené tabulky č. 8 a grafu č. 4 vyplývá, že 23 (53%) respondentů dále udržovalo kamarádský vztah, u 5 (9%) respondentů se po intimním styku nic nezměnilo na kamarádském vztahu, 6 (14%) respondentů spolu přestalo kamarádit a dalších 6 (14%) respondentů si našlo nového partnera/novou partnerku, 2 (5%) respondenti spolu začali „chodit“ a další 2 (5%) respondenti uvedli jinou odpověď (doteď nevyřešeno, zatím žádný).

6.2 Vyhodnocení ostatních otázek v dotazníku

- **Je pro vás důležité mít partnerský vztah nebo po něm netoužíte?**

Tabulka č. 9: Důležitost vztahu

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Je pro mě důležité mít partnerský vztah.	53	85
Netoužím po vztahu.	9	15

Z výše uvedené tabulky č. 9 vyplývá, že pro 53 (85%) respondentů je důležité mít partnerský vztah a pro 9 (15%) respondentů není důležité ho mít.

- **Jak dlouho jste se s kamarádem/kamarádkou znali, než došlo k intimnímu styku?**

Tabulka č. 10: Trvání kamarádství

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Dny	6	14
Týdny	10	23
Měsíce	8	19
Roky	19	44

Z tabulky č. 10 vyplývá, že 19 (44%), nejvíce, respondentů se znalo roky. Nejméně, 6 (14%) respondentů se znalo dny. Týdny se znalo 10 (23%) respondentů a 8 (19%) respondentů se znalo měsíce.

- **Jak došlo k intimnímu styku s kamarádem/kamarádkou?**

Tabulka č. 11: Jak došlo k intimnímu styku?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Po dohodě	12	28
Spontánně	29	67
Jiná	2	5

Z této tabulky č. 11 vyplývá, že nejčastěji, u 29 (67%) respondentů, docházelo k intimnímu styku spontánně, u 12 (28%) respondentů došlo k intimnímu styku po dohodě a 2 (5%) respondenti uvedli jinou odpověď (po párty, někdy spontánně a jindy po dohodě).

- **Docházelo k intimnímu styku s kamarádem/kamarádkou opakovaně?**

Tabulka č. 12: Opakovanost

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	31	72
Ne	12	28

Z výše uvedené tabulky č. 12 vidíme, že 31 (72%) respondentů opakovalo intimní styk s kamarádem/kamarádkou a 12 (28%) respondentů neopakovalo intimní styk s kamarádem/kamarádkou.

- **Proč jste měli sex s kamarádem/kamarádkou?**

Tabulka č. 13: Důvod pohlavního styku

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Nedostatek sexu	10	23
Čekal/a jsem, že se z toho vyvine vztah	7	16
Potřeba druhé osoby	10	23
Zvýšení sebevědomí	1	3
Vyzkoušet něco nového	7	16
Přenést se přes minulý vztah	4	10
Jiná	4	9

Z tabulky č. 13 vyplývá, že odpovědi se nacházejí ve shodě. Nejčastějším důvodem pohlavního styku byl nedostatek sexu a potřeba druhé osoby, tuto odpověď uvedlo 10 (23%) respondentů; pouze 1 (3%) respondent si chtěl zvýšit sebevědomí, 7 (16%) respondentů čekalo, že se z toho vyvine vztah nebo chtěli vyzkoušet něco nového, 4 (9%) respondenti se chtěli přenést přes předešlý vztah nebo dali jinou možnost odpovědi (alkohol, více z možností, vášeň, jiný druh sexu).

- **Hledali jste v průběhu sexuálního kamarádství někoho na vztah?**

Tabulka č. 14: Hledání partnera

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	23	52
Ne	20	48

Z výše uvedené tabulky č. 14 vyplývá, že 23 (52%) respondentů hledala někoho na vztah a 20 (48%) respondentů nikoho nehledalo.

- **Potřebujete k pohlavnímu styku lásku?**

Tabulka č. 15: Potřeba lásky u pohlavního styku

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	26	42
Ne	26	42
Nevím	10	16

Z této tabulky č. 15 vidíme, že 26 (42%) respondentů potřebuje k intimnímu styku lásku, ale i stejné množství respondentů lásku nepotřebuje a 10 respondentů (16%) neví, jestli potřebuje k pohlavnímu styku lásku.

- **Jak často jste se scházeli kvůli pohlavnímu styku?**

Tabulka č. 16: Jak často jste se scházeli?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Denně	5	12
Týdně	22	51
Měsíčně	5	12
Jiná	11	25

Z tabulky č. 16 vidíme, že nejvíce, 22 (51%) respondentů se scházelo týdně. Stejný počet (5, což je 12%) respondentů se scházelo denně a měsíčně. Zbytek respondentů tj. 11 (25%) uvedlo jiné odpovědi: jednou (5x), párkrát (2x), náhodně (2x), spontánně, dle možností.

- **Jak dlouho trvalo vaše sexuální kamarádství?**

Tabulka č. 17: Délka sexuálního kamarádství

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Dny	4	9
Týdny	9	21
Měsíce	23	54
Jiná	7	16

Z tabulky č. 17 vyplývá, že nejdéle trvalo sexuální kamarádství měsíce a to u 23 (54%) respondentů. Nejméně trvalo sexuální kamarádství dny a to u 4 (9%) respondentů. U 9 (21%) respondentů trvalo týdny, zbytek respondentů tj. 7 (16%) uvedl jiné odpovědi (4x rok, 3x dny).

- **Měl/a jste více sexuálních kamarádek/kamarádů najednou? Pokud ano, tak kolik?**

Tabulka č. 18: Množství sexuálních kamarádů

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	12	27
Ne	33	73

Z tabulky č 18 vyplývá, že 33 (73%) respondentů nemělo více sexuálních kamarádů najednou, 12 (27%) respondentů mělo více sexuálních kamarádů v jedné době (sedm respondentů mělo dva partnery, dva respondenti měli tři partnery, jeden respondent měl čtyři až pět partnerů a jeden respondent měl čtyři partnery).

- **Co jste cítil/a k sexuální kamarádce/kamarádovi?**

Tabulka č. 19: Vztah ke kamarádovi/kamarádce

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Nic	1	2
Přátelství	27	63
Lásku	9	21
Jiná	6	14

Z tabulky č. 19 vidíme, že 1 (2%) respondent necítil nic. Nejvíce respondentů odpovědělo, že cítilo přátelství tj. 27 (63%), 9 (21%) respondentů cítilo lásku a 6 (14%) uvedlo jinou odpověď (Čtyřikrát respondenti odpověděli, že cítili něco mezi láskou a přátelstvím. Dvakrát odpověděli, že se jednalo o chtíč).

- **Trávili jste spolu volný čas jinak než pohlavním stykem?**

Tabulka č. 20: Volný čas

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	37	86
Ne	6	14

Z tabulky č. 20 vyplývá, že 37 respondentů trávilo volný čas i jinak než jen pohlavním stykem a 6 (14%) respondentů trávilo volný čas pouze pohlavním stykem.

7 Diskuse

V této kapitole se vyjádříme k vyhodnocení výzkumných předpokladů a ostatních otázek v dotazníku.

7.1 Vyjádření k výzkumným předpokladům

Výzkumný předpoklad č. 1: Předpokládáme, že menšina respondentů měla pohlavní styk s kamarádem/kamarádkou.

Z výpočtu vyplývá, že 43 (69%) respondentů mělo pohlavní styk s kamarádem a 19 (31%) respondentů nemělo pohlavní styk s kamarádem. Mít pohlavní styk s kamarádem není v dnešní době nic neobvyklého. Většina mladých lidí má strach z trvalého vztahu a zároveň neumí žít bez pohlavního styku, takže řeší svůj problém sexuálním kamarádstvím.

Výzkumný předpoklad č. 1 **nebyl potvrzen.**

Výzkumný předpoklad č. 2: Předpokládáme, že intimní styk bez lásky je jen pro menšinu dotazovaných lepší (než intimní styk s láskou).

Z výpočtů vyplývá, že pro 36 (58%) respondentů je intimní styk lepší s láskou. Pouze pro 3 respondenty (5%) je intimní styk lepší bez lásky, 23 (37%) respondentů neví, co je pro ně lepší. Překvapilo mě, že tolik respondentů neví, co je pro ně lepší. Výsledky ukazují, že pro menšinu je lepší intimní styk bez lásky.

Je vidět, že láska hraje při pohlavním styku významnou roli. Muži dokážou oddělit lásku od sexu, ale málokterá žena toto umí. Muži jsou zaměřeni na sexuální uspokojení, ale žena si přeje uspokojit především psychické potřeby a potřebuje cítit, že jí partner má rád. Avšak rozdíly mezi mužem a ženou mohou být individuální. Pro každého člověka je lepší, když při pohlavním styku cítí lásku a důvěru, protože si tak pohlavní styk více užije. Navíc se pohlavním stykem u partnerů prohlubuje intimita a důvěra, která je v lásce hodně podstatná.

Výzkumný předpoklad č. 2 byl **potvrzen**.

Výzkumný předpoklad č. 3: Předpokládáme, že většina respondentů by dala přednost plnohodnotnému partnerskému vztahu (včetně pohlavního styku) před intimním stykem s kamarádem/kamarádkou.

Z výpočtů vyplývá, že 53 (85%) respondentů by dalo přednost vztahu s partnerkou/partnerem a jen 9 (15%) respondentů by dalo přednost intimnímu styku s kamarádem/kamarádkou. Většina respondentů by dala přednost plnohodnotnému vztahu.

Ačkoli pro někoho může být nezávazný intimní styk velmi lákavý, většina lidí dává přednost partnerství, protože má trvalejší a stabilnější charakter.

Výzkumný předpoklad č. 3 byl **potvrzen**.

Výzkumný předpoklad č. 4: Předpokládáme, že po intimním styku s kamarádem/kamarádkou skončil pro většinu respondentů přátelský vztah.

Z výpočtů vyplývají překvapivé výsledky, kdy 23 (53%) respondentů odpovědělo, že i po intimním styku zůstali přátelé; 4 (9%) respondenti odpověděli, že intimní styk neměl vliv na jejich přátelství; 6 (14%) respondentů odpovědělo, že spolu přestali kamarádit nebo si našli nového partnera; 2 (5%) respondenti odpověděli, že spolu začali „chodit“ nebo uvedli jinou odpověď. Pro většinu respondentů přátelský vztah neskončil.

Pohlavní styk neměl ve většině případů negativní dopad. Pro většinu lidí je nejspíš kamarádství natolik důležité, že o něj nechtějí přijít kvůli pohlavnímu styku.

Výzkumný předpoklad č. 4 **nebyl potvrzen.**

Z dalších výsledků získaných dotazníkovým šetřením vyplývá, že pohlavní styk je pro respondenty přirozená věc, biologická potřeba, zábava, uspokojení, krásný prožitek, vyjádření lásky, spojení dvou lidí. Vnímají ho jako velmi důležitou součást života, protože slouží k zachování lidského rodu.

Pro dotazované je důležitější být v partnerství než mít jen intimní styk. Málokdo chce být v životě sám, a proto raději volí život v páru.

Respondenti se ve většině případů znali roky, než spolu prožili intimnímu styk. Sexuální kamarádství vznikalo u dlouholetých přátel, kteří se dobře znali.

Většina (67%) dotazovaných neplánovala intimní styk s kamarádem, což může být způsobeno tím, že si nepřipouštíme, že bychom s kamarádem mohli zažít něco tak intimního jako je pohlavní styk. Někteří respondenti uvedli ve volných odpovědích, že k intimnímu styku s kamarádem došlo po párty, kde mohl hrát významnou roli i alkohol. Dále uváděli, že v některých situacích došlo k pohlavnímu styku spontánně a jindy po dohodě.

U 72% respondentů docházelo k intimnímu styku s kamarádem opakovaně, což mohlo být způsobeno nedostatkem sexu, který vedl k vyšší potřebě uspokojení chťiče.

Výsledky ukazují, že 23% respondentů mělo pohlavní styk s kamarádem, protože cítili nedostatek sexu a potřebovali druhou osobu. Když nemůžeme dlouho najít stálého partnera, cítíme se osamoceni a snažíme se trávit volný čas se svými kamarády. Hlavně muži špatně snášejí nedostatek sexu a brání se závazkům, proto jim může vyhovovat sexuální kamarádství.

Obvykle (52%) respondenti hledali během sexuálního kamarádství partnera na vztah. Pohlavní styk není pro většinu lidí to nejdůležitější v životě. Navíc většina ví, že intimní styk s kamarádem je spíše krátkodobá záležitost. Partnerství má pro ně větší hodnotu, protože je trvalé a uspokojuje psychické potřeby.

Bylo překvapivé, že 42% respondentů nepotřebuje k intimnímu styku lásku a 42% potřebuje. Podle mého názoru je to způsobeno tím, že většina lidí nad tím neuvažuje a tak ani neví, co je pro ně lepší nebo jaká je jejich potřeba.

Kamarádi se nejčastěji scházeli kvůli intimnímu styku týdně. Dále pak ve volných odpovědích uváděli, že se setkali pouze jednou, párkrát, náhodně, spontánně nebo podle možností.

U 54% respondentů trvalo sexuální kamarádství měsíce. Je vidět, že sexuální kamarádství nemá dlouhodobý charakter a slouží pouze k dočasnému uspokojení sexuální potřeby. Potom respondenti uvedli v jiných odpovědích, že jejich přátelství trvalo rok nebo pouze den.

Obvykle respondenti (73%) nemají více sexuálních kamarádů/kamarádek najednou, ale v jiných odpovědích se obvykle vyskytovalo, že respondenti měli i dva nebo dokonce tři sexuální kamarády najednou.

Respondenti převážně cítili k sexuálnímu kamarádovi přátelství. Málokteré přátelství se vyvinulo v hlubší cit. Možná když se rozhodneme mít s někým jen pohlavní styk, tak už ho přestáváme vnímat jako potencionálního partnera, ale bereme ho jako milence. Někdo může cítit ke kamarádovi i lásku, ale ta není ve většině případů opěťovaná. Dotazovaní často uváděli ve volných odpovědích, že cítili něco mezi láskou a přátelstvím nebo že se jednalo pouze o chtíč.

Převážná část (86%) respondentů trávila volný čas i jinak než jen pohlavním stykem.

ZÁVĚR

Láska je jednou z nejdůležitějších psychických potřeb člověka, která odráží kvalitu vztahu. Je to velmi významná životní událost, při které si jedinec potvrzuje svoji sexuální roli.

Sexualita představuje soubor jevů a vlastností, které vyplývají z pohlavních rozdílů. Odlišnost mezi mužem a ženou se projevuje i v přístupu k sexuálnímu styku. Významnou roli při souloži hraje intimita, která posiluje partnerský vztah a připoutání k partnerovi. U intimního styku je podstatná jak stránka tělesná, tak i duševní.

V adolescenci se mladí lidé setkávají s prvními sexuálními zkušenostmi a počátky partnerství. Mladí dospělí začínají budovat pevný a trvalý partnerský vztah.

Praktická část mi umožnila nahlédnout do problematiky sexuálního kamarádství. Myslím, že mi to přineslo mnoho zajímavých informací, za které jsem velmi ráda.

Pomocí dotazníku, který měl 21 otázek a byl zavěšen na sociální síť Facebook, jsem zjišťovala, jaké mají mladí lidé zkušenosti se sexuálním kamarádstvím. Tuto metodu jsem si vybrala, protože jsem chtěla zjistit, jak moc je sexuální kamarádství rozšířené.

Dotazník byl zobrazen 113 lidem, ale odpovědělo pouze 62 respondentů. Z celkového počtu mělo pouze 43 dotazovaných zkušenosti se sexuálním kamarádstvím. U těchto lidí jsem se snažila zjistit, jak probíhalo jejich sexuální kamarádství od jeho počátku až po samotný konec.

Stanovila jsem čtyři výzkumné předpoklady. Tři výzkumné předpoklady byly potvrzeny a jeden byl vyvrácen.

Ve svém výzkumu jsem zjistila odpovědi na stanovené cíle. Většina dotazovaných měla pohlavní styk s kamarádem. Pro většinu respondentů je důležitá láska při intimním styku. U většiny dotazovaných neměl sexuální styk vliv na jejich kamarádský vztah, a tak dále zůstali kamarádi. Ačkoliv jsem neměla dostatečné množství odpovědí, tak si myslím, že jsem cíle své bakalářské práce splnila.

POUŽITÁ LITERATURA

1. Dallaire, Y. (2009). *Láska a sexualita v trvalém vztahu*. Praha: Nakladatelství Portál.
2. Farková, M. (2009). *Dospělost a její variabilita*. Praha: Grada.
3. Hartl, P., & Hartlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. Praha: Portál.
4. Hooperová, A. (2006). *Sexopedie: vše, co jste dosud nevěděli.* Praha: Nakladatelství Ikar.
5. Chráska, M. (2007). *Metody pedagogického výzkumu Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada Publishing a. s.
6. Kaňák, J., & Stretti, S. (2010). Sexuální dospívání. V L. Bukovská, J. Kaňák, B. Krčmářová, L. Scheerová, K. Schmidová, S. Stretti, & Z. Krásková Ulbertová, *Děti a jejich problémy III* (stránky 111-139). Praha: Sdružení linka bezpečí.
7. Lacinová, L., & Michalčíková, R. (2006). Romantické vztahy. V P. Macek, & L. Lacinová, *Vztahy v dospívání* (stránky 55-69). Brno: Barrister & Principal.
8. Langmeier, J., & Krejčířová, D. (2006). *Vývojová psychologie 2., aktualizované vydání*. Praha: Grada.
9. Macek, P. (2003). *Adolescence*. Praha: Portál.
10. Matoušek, O. (1987). *Kritické situace lásky*. Praha: Avicenum.
11. Pease, A., & Pease, B. (2010). *Proč muži chtějí sex a ženy potřebují lásku*. Praha: Nakladatelství Ikar.
12. Říčan, P. (2004). *Cesta životem*. Praha: Portál.
13. Satirová, V. (1994). *Kniha o rodině*. Praha: Práh.
14. Vágnerová, M. (2005). *Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání*. Praha: Nakladatelství Karolinum.
15. Vágnerová, M. (2007). *Vývojová psychologie II. Dospělost a stáří*. Praha: Nakladatelství Karolinum.

16. Výrost, J., Slaměník, I., Bačová, V., Baumgartner, F., Frankovský, M., Janoušek, J., . . . Zelová, A. (2008). *Sociální psychologie 2., přepracované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, a.s.
17. Weiss, P., & Zvěřina, J. (2001). *Sexuální chování v ČR- situace a trendy*. Praha: Portál.
18. Willi, J. (2006). *Psychologie lásky*. Praha: Portál.
19. Zvěřina, J. (2003). *Sexuologie (nejen) pro lékaře*. Brno: Cerm.
20. Zvěřina, J. (2012). *Lékařská sexuologie*. Praha: Karolinum.

INTERNETOVÝ ZDROJ

1. *Láska*. (4. Duben 2014). Načteno z Wikipedie:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/L%C3%A1ska>

PŘÍLOHY

Dotazník-Sexuální kamarádství

Dobrý den,

jsem studentka pedagogické fakulty a jsem ve třetím ročníku. Tento dotazník byl vytvořen pro výzkum partnerských vztahů v období adolescence a mladé dospělosti. Dotazník obsahuje otázky týkající se sexuálního kamarádství. Je anonymní, tak Vás prosím, abyste upřímně odpověděli na každou otázku a označili jen jednu odpověď. Vyplnění by nemělo trvat víc jak pět minut.

Děkuji za Váš čas.

1) Jaké je Vaše pohlaví?

- a) Žena
- b) Muž

2) Kolik je Vám let?

3) Kde bydlíte?

4) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) ZŠ
- b) SOU
- c) SŠ
- d) VOŠ
- e) VŠ

5) Co si myslíte o sexu?

6) Je pro Vás důležité mít vztah nebo po něm netoužíte?

- a) Je pro mě důležité mít partnerský vztah.

b) Netoužím po vztahu.

7) Měl/a jste někdy pohlavní styk s kamarádem/kamarádkou?

a) Ano

b) Ne

8) Jak dlouho jste se s kamarádem/kamarádkou znali, než došlo k intimnímu styku?

a) Dny

b) Týdny

c) Měsíce

d) Roky

9) Jak došlo k intimnímu styku s kamarádem/kamarádkou?

a) Po dohodě

b) Spontánně

c) Jiná odpověď

10) Docházelo k intimnímu styku s kamarádem/kamarádkou opakovaně?

a) Ano

b) Ne

11) Proč jste měli sex s kamarádem/kamarádkou?

a) Nedostatek sexu

b) Čekal/a jsem, že se z toho vyvine vztah.

c) Potřeba druhé osoby.

d) Zvýšení sebevědomí

e) Vyzkoušet něco nového

f) Přenést se přes minulý vztah

g) Jiná odpověď

12) Hledali jste v průběhu sexuálního kamarádství někoho na vztah?

a) Ano

b) Ne

13) Potřebujete k pohlavnímu styku lásku?

a) Ano

b) Ne

c) Nevím

14) Je pohlavní styk bez lásky lepší?

a) Ano

b) Ne

c) Nevím

15) Čemu byste dali přednost?

a) Vztahu s partnerem/partnerkou

b) Intimnímu styku s kamarádem/kamarádkou

16) Jak často jste se scházeli kvůli pohlavnímu styku?

a) Denně

b) Týdně

c) Měsíčně

d) Jiná odpověď

17) Jak dlouho trvalo Vaše sexuální kamarádství?

a) Dny

b) Týdny

- c) Měsíce
- d) Jiná odpověď

18) Měl/a jste více sexuálních kamarádek/kamarádů najednou? Pokud ano, tak kolik?

- a) Ne
- b) Ano

19) Co jste cítil/a k sexuální kamarádce/kamarádovi?

- a) Nic
- b) Přátelství
- c) Lásku
- d) Jiná odpověď

20) Trávili jste spolu volný čas jinak než pohlavním stykem?

- a) Ano
- b) Ne

21) Jaký vliv měl intimní styk na kamarádský vztah?

- a) Žádný
- b) Přestali jsme spolu kamarádit
- c) Zůstali jsme kamarádi
- d) Našel/našla jsem si novou partnerku/ nového partnera.
- e) Začali jsme spolu chodit
- f) Jiná odpověď

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Vendula Jakoubková
Katedra:	Katedra psychologie a patopsychologie
Vedoucí práce:	Mgr. Michaela Pugnerová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2014

Název práce:	Partnerství v období adolescence a mladé dospělosti
Název v angličtině:	Partnerships in adolescence and young adulthood
Anotace práce:	<p>Bakalářská práce se nazývá <i>Partnerství v období adolescence a mladé dospělosti</i>. Je rozdělena do dvou částí. Teoretická část vymezuje, co je partnerství a jak se v něm chovají adolescenti a mladí dospělí. Dále je zde popsána sexualita a láska.</p> <p>Praktická část se věnuje dotazníkovému šetření, které je zaměřeno na sexuální kamarádství.</p>
Klíčová slova:	Partnerství, adolescence, mladá dospělost, sexualita, láska a sexuální kamarádství
Anotace v angličtině:	<p>Bachelor thesis is called a <i>Partnership in adolescence and young adulthood</i>. It is divided into two parts.</p> <p>The theoretical part defines what the partnership and how it will behave in adolescents and young adults. There is also defined sexuality and love.</p> <p>The practical part deals with the questionnaire survey, which focuses on sexual comradeship.</p>
Klíčová slova v angličtině:	Partnership, adolescence, young adulthood, sexuality, love and sexual comradeship.
Přílohy vázané v práci:	Dotazník
Rozsah práce:	43 stran
Jazyk práce:	Český